

PROGRAM
REGIONALNY

UNIA
EUROPEJSKA

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

**SYSTEM INSTYTUCJONALNY
W RPO WO 2014-2020**

[Sekcja 7]

Opole, kwiecień 2014 r.

Wykaz instytucji podmiotów odpowiadających za zarządzanie, kontrolę i audyt został zaprezentowany poniżej.

Tabela 1: Odpowiednie instytucje i podmioty

Instytucja/podmiot	Nazwa instytucji/podmiotu oraz departamentu lub jednostki	Kierownik instytucji/podmiotu (funkcja lub stanowisko)
Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Opolskiego	Marszałek Województwa Opolskiego tel.: (+48) 77 54 16 510, 77 54 16 511 fax: (+48) 77 54 16 512 e-mail: marszalek@opolskie.pl
	Departament Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego	Dyrektor Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych tel.: (+48) 77 54 16 565; 77 54 16 566 fax: (+48) 77 54 16 567 e-mail: dpo@opolskie.pl
Instytucja Certyfikująca	Zarząd Województwa Opolskiego	Marszałek Województwa Opolskiego tel.: (+48) 77 54 16 510, 77 54 16 511 fax: (+48) 77 54 16 512 e-mail: marszalek@opolskie.pl
Instytucja Audytowa	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej	Ministerstwo Finansów tel. (+48) 22 694 55 55 e-mail: kancelaria@mofnet.gov.pl
	Urząd Kontroli Skarbowej w Opolu	Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Opolu tel. (+48) 77 401 78 00 fax (+48) 77 456 68 11
Podmiot, do którego Komisja będzie kierowała płatności	Ministerstwo Finansów	Minister Finansów tel. (+48) 22 694 55 55 e-mail: kancelaria@mofnet.gov.pl
Podmiot udzielający desygnacji	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Minister Infrastruktury i Rozwoju tel.: (+48) 22 273 70 00 e-mail: kancelaria@mir.gov.pl
Instytucja Pośrednicząca II stopnia (EFRR – wybrane obszary)	Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki	Dyrektor Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki tel.: (+48) 77 403 36 00 fax: (+48) 77 403 36 00 e-mail: biuro@ocrg.opolskie.pl
Instytucja Pośrednicząca II stopnia (EFS – wybrane obszary)	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu tel.: (+48) 77 441 67 01 fax: (+48) 77 441 67 02 e-mail: sekretariat@wup.opole.pl
Związek Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	Dyrektor Biura Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska tel.: (+48) 77 54 17 930 e-mail: krzysztof.poczatek@ao.opole.pl

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2014-2020

Instytucją Zarządzającą RPO WO 2014-2020 jest Zarząd Województwa Opolskiego. Na podstawie uregulowań zawartych w regulaminie wewnętrznym UMWO przygotowanym przez Zarząd Województwa Opolskiego obowiązki IZRPO WO pełni komórka organizacyjna w ramach UMWO. Obecnie funkcję tę pełni Departament Koordynacji Programów Operacyjnych.

Zadania IZRPO WO realizowane będą w oparciu o właściwe przepisy Rozporządzenia ogólnego. Do głównych zadań IZRPO WO należy (art. 125 Rozporządzenia ogólnego):

1. Na poziomie zarządzania:

- powołanie i koordynacja prac KM RPO WO, dostarczanie informacji wymaganych do wykonywania jego zadań, w szczególności dane dotyczące postępów Programu w osiągnięciu celów, dane finansowe i dane odnoszące się do wskaźników i celów pośrednich;
- opracowanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji Programu, i po ich zatwierdzeniu przez KM RPO WO przedkładanie KE;
- udostępnianie instytucjom pośredniczącym oraz beneficjentom informacji, które są istotne odpowiednio dla wykonywania ich zadań i realizacji operacji;
- tworzenie systemu elektronicznej rejestracji i przechowywania danych dotyczących każdej operacji, które są niezbędne do monitorowania, oceny, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytu, w tym danych dotyczących poszczególnych uczestników operacji, w stosownych przypadkach;
- nadzór, aby dane, o których mowa wyżej były gromadzone, wprowadzane do systemu i tam przechowywane, a dane na temat wskaźników były podzielone według płci w przypadkach wymaganych na podstawie załączników I i II do Rozporządzenia w sprawie EFS;
- nadzór, koordynacja i współpraca z IP II stopnia, Związkiem ZIT.

2. Na poziomie wyboru operacji:

- sporządzanie i stosowanie odpowiednich procedur wyboru i kryteriów, które zapewniają, że operacje przyczynią się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów, są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz zgodne z art. 7 i 8 Rozporządzenia ogólnego w zakresie ogólnych zasad promowania równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju;
- nadzór i weryfikacja, czy wybrana operacja wchodziła w zakres odpowiedniego funduszu oraz zaliczała się do kategorii interwencji określonej w Osi lub Osiach priorytetowych RPO WO 2014-2020;
- zapewnienie przedkładania beneficjentowi dokumentu zawierającego warunki wsparcia dla każdego działania, w tym szczegółowe wymagania dotyczące produktów lub usług, które mają być dostarczone w ramach operacji, plan finansowania oraz termin realizacji;
- weryfikacja przed zatwierdzeniem operacji, że beneficjenci dysponują administracyjną, finansową i operacyjną zdolnością;
- weryfikacja, jeżeli operacja rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie, czy spełnione zostały unijne i krajowe zasady dotyczące danej operacji;
- nadzór i weryfikacja, aby operacje wybrane do dofinansowania z funduszy nie obejmowały przedsięwzięć będących częścią operacji, które zostały objęte lub powinny być objęte procedurą odzyskiwania, zgodnie z art. 71 Rozporządzenia ogólnego w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej poza obszar objęty Programem;

- określanie kategorii interwencji, w odniesieniu do której przypisane są wydatki związane z operacją;
- nadzór, koordynacja i współpraca z IP II stopnia, Związkiem ZIT.

3. Na poziomie zarządzania finansami i kontroli:

- weryfikacja, czy dofinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały przez nich zapłacone oraz, czy spełniają one wymagania obowiązującego prawa, RPO WO 2014-2020 oraz warunki wsparcia operacji;
- nadzór i weryfikacja, czy beneficjenci uczestniczący we wdrażaniu operacji, których koszty zwracane są na podstawie faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych, prowadzili oddzielny system księgowości lub korzystali z odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją;
- wprowadzanie skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka;
- ustanawianie procedury gwarantującej przechowywanie zgodnie z wymogami art. 72 lit. g) Rozporządzenia ogólnego wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- sporządzanie naprawcze deklaracji zarządczej i rocznego podsumowania, o których mowa w art. 59 ust. 5 lit. a) i b) rozporządzenia finansowego;
- nadzór, koordynacja i współpraca z IP II stopnia, Związkiem ZIT.

IZRPO WO będzie przeprowadzać kontrole systemowe w IP II stopnia oraz Związku ZIT. W odniesieniu do kontroli IZRPO WO weryfikuje, czy współfinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały przez nich zapłacone oraz czy spełniają one wymagania obowiązującego prawa unijnego i krajowego, programu operacyjnego oraz warunki wsparcia operacji. Powyższe obejmuje weryfikacje administracyjne w odniesieniu do każdego złożonego przez beneficjentów wniosku o zwrot i weryfikacje operacji na miejscu realizacji. Częstość i zakres weryfikacji na miejscu są proporcjonalne do kwoty wsparcia publicznego na operację oraz poziomu ryzyka stwierdzonego w toku tych weryfikacji oraz audytów przeprowadzanych przez IA w odniesieniu do systemu zarządzania i kontroli, jako całości. W oparciu o przyjętą przez IZRPO WO metodologię będą mogły być prowadzone na wyłonionej próbie:

- projektów - kontrole na miejscu, w tym prowadzone w miejscu ich realizacji kontrole trwałości;
- dokumentów - weryfikacje prowadzone w ramach poszczególnych rodzajów kontroli.

Zadania związane z dokonywaniem i księgowaniem płatności powierzone zostały niezależnej komórce organizacyjnej UMWO, którą jest obecnie Departament Finansów.

Instytucje Pośredniczące II stopnia RPO WO 2014-2020

Na mocy art. 123 ust. 7 Rozporządzenia ogólnego, Instytucja Zarządzająca powierzyła zarządzanie częścią RPO WO 2014-2020 Instytucjom Pośredniczącym II stopnia. W system wdrażania zostaną włączone dwie IP II stopnia, tj.:

- Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki¹;
- Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu².

¹ OCRG zostało powołane Uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr V/38/2007 z dnia 27 lutego 2007 r. jako jednostka budżetowa Samorządu Województwa Opolskiego.

² WUP został powołany uchwałą nr XX/136/2000 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 czerwca 2000 r., jako jednostka budżetowa Samorządu Województwa Opolskiego.

Biorąc pod uwagę gotowość instytucjonalną, zasoby kadrowe, zaplecze techniczne oraz zakres kompetencyjny tych podmiotów i dotychczasowe, wieloletnie doświadczenia z wdrażania środków unijnych, wybrane IP II będą odpowiadały za realizację obszarów Programu, określonych w Tabeli 2.

Tabela 2: Obszary RPO WO 2014-2020 powierzone do wdrożenia IP II stopnia

IP II	Fundusz	CT	PI	Zakres	Uwagi	
OPOLSKIE CENTRUM ROZWOJU GOSPODARKI	EFRR	1	1.2	innowacje w przedsiębiorstwach	dotacje / instrumenty finansowe	
		2	2.2	e-gospodarka	dotacje	
		3	3.2	międzynarodowa współpraca gospodarcza i promocja	dotacje	
			3.3	nowe produkty i usługi w MSP	dotacje / instrumenty finansowe	
		4	4.1	odnawialne źródła energii	instrumenty finansowe	
			4.2	efektywność energetyczna w MSP	dotacje / instrumenty finansowe	
			4.3	efektywność energetyczna w mieszkalnictwie	instrumenty finansowe	
	EFRR	9	9.1	infrastruktura usług społecznych	dotacje	
	WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY	EFS	8	8.5	aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy	dotacje / instrumenty finansowe
				8.7	rozpoczynanie działalności gospodarczej	
8.8				godzenie życia prywatnego i zawodowego		
8.9				szkolenia, doradztwo dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw oraz adaptacyjność przedsiębiorstw		
9			9.4	włączenie społeczne	dotyczy procedury konkursowej (za wyjątkiem projektów o charakterze badawczym i informacyjno-promocyjnym) oraz pozakonkursowej wyłącznie w zakresie projektów realizowanych przez PUP (PI 8.5) oraz organy prowadzące szkoły zawodowe (PI 10.3 bis)	
			9.8	wsparcie podmiotów ekonomii społecznej		
10			10.1	rozwój edukacji		
			10.3	wsparcie kształcenia ustawicznego		
			10.3 BIS	wsparcie kształcenia zawodowego		

Źródło: Opracowanie IZRPO WO.

Instytucje, którym powierzone zostają funkcje IP II są jednostkami podległymi Zarządowi Województwa Opolskiego, tym samym ich działalność podlega m.in. regulacjom wewnętrznym przyjmowanym przez Zarząd Województwa Opolskiego. Włączenie tych podmiotów do systemu realizacji RPO WO 2014-2020, zakres zadań i odpowiedzialności oraz wzajemne relacje pomiędzy IZRPO WO a IP II regulowane będą na podstawie porozumień zawartych pomiędzy podmiotami. Ponadto wzajemne relacje pomiędzy IZRPO WO a IP II na dalszym etapie będą uszczegóławiane za pośrednictwem wytycznych programowych IZRPO WO.

Do głównych zadań IP II należeć m.in. będą:

- przeprowadzanie naborów wniosków o dofinansowanie;
- podpisywanie umów o dofinansowanie projektów;
- prowadzenie bezpośredniego nadzoru nad realizacją operacji, w tym ich rozliczanie i kontrola;
- ocena i sprawozdawanie do IZRPO WO nt. efektów wdrażania wybranych obszarów Programu, w tym wprowadzanie w porozumieniu z IZRPO WO działań naprawczych, usprawnień wpływających na skuteczną i efektywną realizację Programu;

- udział w pracach KM RPO WO oraz działaniach podejmowanych w ramach procesu ewaluacji Programu;
- promowanie i informowanie we współpracy z IZRPO WO o działaniach podejmowanych w ramach Programu i osiągniętych efektach.

Związek Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej

Na podstawie art. 36 Rozporządzenia ogólnego IZRPO WO wprowadziła instrument Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej. Podmiotem współpracującym z IZRPO WO w ramach wdrożenia tego instrumentu jest Związek ZIT³, który przybrał formę partnerstwa w postaci Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska⁴. Zakres zadań i odpowiedzialności oraz wzajemne relacje pomiędzy IZRPO WO a Związkiem ZIT regulowane będą na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy podmiotami. Zgodnie z art. 7 Rozporządzenia EFRR za pomocą ZIT realizowane będą działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Wykaz obszarów realizowanych decyzją IZRPO WO przez Związek ZIT przedstawia Tabela 3.

Tabela 3: Obszary RPO WO 2014-2020 powierzone do realizacji Związkowi ZIT

Związek ZIT	Fundusz	CT	PI	Zakres
STOWARZYSZENIE AGLOMERACJA OPOLSKA	EFRR	3	3.1	przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej
		4	4.3	efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej
			4.5	strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej
		6	6.3	dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej
	EFS	10	10.1	wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej
			10.1	wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej

Źródło: Opracowanie IZRPO WO.

IZRPO WO powierza Związkowi ZIT przeprowadzenie naborów we wskazanych dla ZIT obszarach wsparcia RPO WO 2014-2020, ocenę projektów, opracowanie listy rankingowej projektów w uzgodnieniu z IZRPO WO. Ponadto IZRPO WO zagwarantuje Związkowi ZIT udział w pracach w KM RPO WO na zasadach określonych w wytycznych programowych. Tym samym przedstawiciel Związku ZIT będzie brał udział w tworzeniu i akceptowaniu kryteriów wyboru projektów RPO WO 2014-2020.

Zastosowanie ZIT w ramach RPO WO 2014-2020 możliwe będzie po spełnieniu warunków określonych w UP, a także wytycznych MIR oraz IZRPO WO, dotyczących⁵:

- zawiązania zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa, rozumianej jako powołanie Związku ZIT, który w województwie opolskim przyjął formę stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- przygotowania Strategii ZIT;
- posiadania odpowiedniej zdolności instytucjonalnej przez Związek ZIT;
- podpisania porozumienia dotyczącego realizacji ZIT w województwie opolskim pomiędzy Związkiem ZIT a IZRPO WO;

³ Porozumienie w sprawie utworzenia Aglomeracji Opolskiej z dnia 26.10.2012, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego z dnia 31.10.2012, poz. 1521.

⁴ Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska powołane zostało przez 20 gmin województwa opolskiego na zebraniu założycielskim 16 października 2013 r. W dniu 14 listopada 2013 r. nastąpiła rejestracja Stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym.

⁵ Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020..., s. 158, Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych..., s. 8.

- uzupełnienia środków rezerwy programowej przeznaczonych na realizację ZIT środkami podstawowej alokacji RPO WO 2014-2020;

Ponadto w zależności od ustaleń z KE, uzyskanie dofinansowania na realizację projektów z zakresu gospodarki niskoemisyjnej (w ramach PI 4.3 i 4.5) może być uzależnione również od posiadania planu gospodarki niskoemisyjnej lub jego elementów w Strategii ZIT. Weryfikacja zdolności instytucjonalnej Związku ZIT zostanie przeprowadzona przez IZRPO WO w oparciu o opracowane wytyczne programowe w tym zakresie. Zastosowanie instrumentu ZIT przede wszystkim ma zwiększyć zaangażowanie miasta wojewódzkiego wraz z obszarem funkcjonalnym w zarządzanie funduszami unijnymi w latach 2014-2020.

Institucja Certyfikująca

Na mocy art. 123 ust. 3 Rozporządzenia ogólnego zadania związane z certyfikacją wydatków do KE, określone w art. 126 Rozporządzenia ogólnego, zostały powierzone IZRPO WO. Warunkiem niezbędnym dla pełnienia przez IZRPO WO zadań związanych z certyfikacją w ramach Programu jest zapewnienie rozdzielania realizacji zadań zarządczo-kontrolnych od certyfikacji. Wypełniając ten warunek decyzją Zarządu Województwa Opolskiego zadania w tym zakresie powierzono komórce organizacyjnej UMWO, która jest niezależna od pozostałych komórek Urzędu, realizujących pozostałe zadania związane z zarządzaniem i wdrażaniem Programu (dotyczy: zarządzania, wyboru operacji, kontroli, oceny Programu).

Desygnacja

Zgodnie z zapisami UP desygnacji podlegają instytucje zarządzające oraz inne instytucje pośredniczące i wdrażające wyznaczone przez instytucje zarządzające do realizacji programu operacyjnego. Podmiotem udzielającym desygnacji w imieniu państwa członkowskiego jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Organem doradczym instytucji udzielającej desygnacji jest Komitet ds. Desygnacji, w skład którego wchodzi przedstawiciele ministra właściwego ds. finansów publicznych oraz ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Przez desygnację należy rozumieć decyzję potwierdzającą spełnienie przez daną instytucję warunków zapewniających prawidłową realizację programu operacyjnego. Warunkiem uzyskania desygnacji jest spełnienie kryteriów określonych w Załączniku XIII do Rozporządzenia ogólnego, w tym opracowanie i wdrożenie procedur dotyczących systemu zarządzania i kontroli oraz zawarcie właściwych umów albo porozumień międzyinstytucjonalnych. Udzielona desygnacja będzie mogła zostać zawieszona w przypadku zaprzestania spełniania przez właściwą instytucję kryteriów desygnacji lub wycofana w przypadku niezrealizowania przez desygnowaną instytucję działań naprawczych, mających na celu ponowne spełnienie kryteriów desygnacji. Zawieszenie bądź wycofanie desygnacji skutkować będzie częściowym lub całkowitym wstrzymaniem certyfikacji wydatków do KE.

Institucja Audytowa

Organem pełniącym funkcję Instytucji Audytowej jest Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

Funkcję Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej pełni sekretarz albo podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów.

Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej wykonuje swoje zadania za pośrednictwem Departamentu Ochrony Interesów Finansowych UE Ministerstwa Finansów oraz 16 urzędów kontroli skarbowej.

W urzędach kontroli skarbowej zostały utworzone wyodrębnione komórki organizacyjne odpowiedzialne za audyt środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Institucja Audytowa dba o to, aby czynności audytowe uwzględniały uznane w skali międzynarodowej standardy audytu.

Institucja Audytowa jest niezależna od Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej.

Institucja Audytowa posiada wyłączną odpowiedzialność w zakresie planowania i wyboru operacji będących przedmiotem audytu, jak również sposobu wykonywania audytu i raportowania o podjętych ustaleniach i rekomendacjach.

Institucja właściwa dla otrzymywania płatności pochodzących z Komisji Europejskiej

Institucją odpowiedzialną za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE będzie minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Institucja lub instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów

Płatności na rzecz beneficjentów będą dokonywane przez Bank Gospodarstwa Krajowego za pośrednictwem zleceń przekazywanych przez IZRPO WO, a także IP II. Podstawą przekazania środków będzie umowa lub podjęta decyzja o dofinansowaniu projektu zawarta pomiędzy IZRPO WO, czy też IP II, a beneficjentem oraz poprawnie sporządzony i zatwierdzony wniosek o płatność.

W odniesieniu do projektów Pomocy Technicznej środki refundacji i/lub zaliczki na rzecz beneficjentów, przekazywane będą z rachunków bankowych IZ.

System oceny Programu

Programy finansowane ze środków publicznych powinny oprócz opisu podejmowanych działań i ich uzasadnienia zawierać elementy, które w sposób czytelny i precyzyjny pozwolą na mierzenie skuteczności tych działań i badanie ich użyteczności dla społeczeństwa. Biorąc pod uwagę powyższe zasady, IZRPO WO opracuje system oceny Programu, który pozwoli na monitorowanie jego postępu rzeczowego i finansowego, a tym samym umożliwi mierzenie osiągania założonych celów oraz będzie źródłem informacji odnośnie zmian wynikających z interwencji publicznej. Na system oceny RPO WO 2014-2020 składają się 3 podstawowe elementy: monitorowanie, sprawozdawczość i ewaluacja. Główne zasady monitorowania postępów realizacji Programu zostały określone w Rozdziale I Rozporządzenia ogólnego.

Monitorowanie i sprawozdawczość

W ramach systemu oceny Programu analizie poddawany będzie postęp rzeczowy i finansowy. Za monitorowanie efektów Programu odpowiedzialna jest IZRPO WO oraz KM RPO WO.

Zadania w zakresie monitorowania i sprawozdawczości prowadzone przez IZRPO WO będą zgodne z regulacjami w tym zakresie opracowanymi na poziomie krajowym i wytycznymi programowymi, opracowanymi na poziomie regionalnym. Natomiast KM RPO WO, zgodnie z art. 47 Rozporządzenia ogólnego zostanie powołany w ciągu trzech miesięcy od daty decyzji dotyczącej przyjęcia Programu przez KE. Skład oraz funkcje KM RPO WO określone zostaną m.in. w oparciu o art. 47, 48 i 110 Rozporządzenia ogólnego. Zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomym sprawowaniu rządów (art. 5 Rozporządzenia ogólnego), w skład KM RPO WO wchodzić będą m.in. przedstawiciele IZRPO WO, IP II, przedstawiciele strony rządowej, partnerzy społeczno-gospodarczy, reprezentanci środowisk naukowych oraz przedstawiciel KE z głosem doradczym. Na podstawie zapisów UP i właściwych przepisów Rozporządzenia ogólnego do głównych zadań KM RPO WO należeć będzie m.in.:

- zatwierdzenie kryteriów wyboru projektów,
- opiniowanie, analiza efektów realizacji Programu, w tym udział w procesie sprawozdawczości,
- opiniowanie, rekomendowanie zmian w Programie,
- branie czynnego udziału w prowadzonych badaniach,
- działania mające na celu promowanie równouprawnienia płci, równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Szczegółowe zadania KM RPO WO zostaną określone w jego regulaminie prac.

Ewaluacja Programu

Szczegółowe zasady funkcjonowania systemu ewaluacji przyjęte w Programie wynikają z UP oraz Rozporządzenia ogólnego (art. 54-57, 114). Skuteczna i efektywna realizacja celów RPO WO 2014-2020, uzależniona jest m.in. od wielostronnego i opartego na partnerstwie procesu ewaluacji, pozwalającego w szczególności na rzetelną ocenę skuteczności, efektywności i wpływu Programu na sytuację społeczno-gospodarczą województwa. Koordynacja i realizacja procesu ewaluacji Programu oraz budowanie potencjału ewaluacyjnego w ramach IZRPO WO realizowane będzie przez Jednostkę Ewaluacyjną w ramach struktury UMWO. Jednostka ta będąc funkcjonalnie niezależną wobec pozostałych komórek i podmiotów zaangażowanych w programowanie i wdrażanie RPO WO 2014-2020 odpowiadać będzie m.in. za:

- opracowanie, wdrażanie, monitorowanie i aktualizowanie Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020 zatwierdzanego przez KM RPO WO na jego pierwszym posiedzeniu;
- koordynację badań ewaluacyjnych w ramach RPO WO 2014-2020 (ewaluacji wewnętrznych oraz zlecenie badań zewnętrznych), w tym monitorowanie postępu wdrażania rekomendacji;
- przedstawianie wyników badań ewaluacyjnych, w tym podejmowanie działań wynikających z zaleceń KM RPO WO w zakresie oceny Programu;
- współpracę/wymianę informacji w zakresie procesu ewaluacji Programu m.in. z Opolskim Obserwatorium Terytorialnym⁶ oraz z Krajową Jednostką Ewaluacji oraz innymi jednostkami ewaluacyjnymi w kraju i KE;
- prowadzenie działań na rzecz budowy i wzmocnienia potencjału ewaluacyjnego na poziomie regionalnym;
- upowszechnianie informacji nt. procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020 opinii publicznej, w tym w zakresie prowadzonych badań ewaluacyjnych, ich wyników i możliwości ich wykorzystania.

Proces ewaluacji Programu realizowany będzie w oparciu o Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020, który będzie przygotowany na cały okres programowania. Zgodnie z zapisami UP proces ewaluacji RPO WO 2014-2020 obejmować będzie:

- ewaluację *ex-ante*, zgodnie z art. 55 Rozporządzenia ogólnego na podstawie wytycznych KJE⁷, przeprowadzana jest w celu poprawy jakości projektowania RPO WO 2014-2020;
- ewaluacje bieżące, realizowane w oparciu o *Plan*, w tym przynajmniej raz podczas okresu programowania, ocena obejmować będzie analizę sposobu, w jaki wsparcie z funduszy przyczyniło się do osiągnięcia celów każdej Osi priorytetowej RPO WO 2014-2020;
- ewaluacja *ex-post*, zgodnie z art. 57 Rozporządzenia ogólnego, która zostanie przeprowadzona i zakończona do dnia 31 grudnia 2024 r. przez KE we współpracy m.in. z IZRPO WO.

IZRPO WO w ramach pomocy technicznej Programu zapewni środki na prowadzenie procesu ewaluacji zgodnie z wymaganiami i zapotrzebowaniem tak, aby działania podejmowane w ramach tego procesu przebiegały w sposób ciągły, skuteczny i efektywny. Działania JE wspierane będą w wymiarze technicznym, kadrowym i organizacyjnym, jak również w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego oraz rozpowszechniania kultury ewaluacyjnej na poziomie regionalnym.

⁶ *Opolskie Obserwatorium Terytorialne* – instrument stanowiący element krajowego systemu obserwatoriów terytorialnych, którego zadaniem jest monitoring i ewaluacja interwencji publicznej w regionie oraz dostarczanie bieżących i usystematyzowanych informacji na temat rozwoju regionalnego. Por. *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego...*, s. 132, 137-139.

⁷ http://www.ewaluacja.gov.pl/Ewaluacja_ex_ante_2014_2020/Documents/Zalecenia_ex_ante_listopad_2012.pdf (19.11.2012 r.)

System informatyczny

Zgodnie z UP, minister właściwy ds. rozwoju regionalnego zapewni budowę i funkcjonowanie centralnego systemu informatycznego SL 2014, który będzie wspierał realizację programów operacyjnych. System ten tworzony jest w celu spełnienia wymogów Rozporządzenia ogólnego w zakresie:

- obowiązku rejestrowania i przechowywania danych dotyczących każdego projektu, niezbędnych do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, kontroli i audytu, w tym danych osobowych uczestników projektów na potrzeby monitorowania i ewaluacji projektów współfinansowanych z EFS (art. 125 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego);
- zapewnienia systemu komputerowego służącego prowadzeniu księgowości, przechowywaniu i przekazywaniu danych finansowych i danych na temat wskaźników, dla celów monitorowania i sprawozdawczości (art. 72 pkt 2 Rozporządzenia ogólnego);
- zapewnienia funkcjonowania systemu informatycznego, za pomocą którego pełna komunikacja pomiędzy beneficjentem a właściwymi instytucjami odbywać się będzie wyłącznie drogą elektroniczną (art. 122 ust. 3 Rozporządzenia ogólnego).

System informatyczny SL 2014 służy w szczególności do wspierania procesów związanych z:

- obsługą projektu od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu;
- ewidencjonowaniem danych dotyczących programów operacyjnych;
- obsługą procesów związanych z certyfikacją wydatków.

Instytucje oraz beneficjenci korzystają z funkcjonalności udostępnionych za pośrednictwem centralnego systemu informatycznego SL 2014, w zakresie obsługi projektu od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu. Dostęp do danych gromadzonych w SL 2014 mają:

- wszystkie instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, tj. między innymi instytucja zarządzająca, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja audytowa, w zakresie niezbędnym dla prawidłowego realizowania swoich zadań;
- beneficjenci, w zakresie danych dotyczących realizowanych przez nich projektów.

System informatyczny SL 2014 umożliwia tworzenie określonych raportów, m.in.:

- informacji o poziomie wydatkowania środków UE;
- prognoz wydatków;
- informacji o stanie wdrażania funduszy strukturalnych;
- informacji na temat przeprowadzonych kontroli.

Wymiana informacji pomiędzy KE a IZRPO WO odbywać się będzie poprzez system SFC 2014.

IZRPO WO stworzy kompatybilny z centralnym własny Lokalny System Informatyczny mający na celu wsparcie bieżącego procesu zarządzania i monitorowania RPO WO 2014-2020 w zakresie przyjmowania i oceny wniosków o dofinansowanie. Będzie on w szczególności służył do wspierania procesów związanych z:

- przygotowaniem przez wnioskodawców wniosków o dofinansowanie (elementem systemu będzie elektroniczny formularz wniosku);
- obsługą cyklu życia wniosku o dofinansowanie (od momentu złożenia wniosku, poprzez jego oceny, aż do listy projektów zatwierdzonych do dofinansowania);
- monitorowaniem naborów wniosków o dofinansowanie.

Systemem zostaną objęte oprócz IZRPO WO pozostałe instytucje uczestniczące we wdrażaniu RPO WO 2014-2020. Lokalny System Informatyczny uwzględni specyficzne uwarunkowania wdrażania EFRR oraz EFS.

System informacji i promocji

Na podstawie art. 115 Rozporządzenia ogólnego za zapewnienie właściwej informacji i promocji RPO WO 2014-2020 odpowiadać będzie IZRPO WO. W celu zapewnienia skutecznej koordynacji działań komunikacyjnych prowadzonych przez poszczególne instytucje, zgodnie z art. 116 Rozporządzenia ogólnego, na poziomie kraju opracowana zostanie *Wspólna Strategia Komunikacji Polityki Spójności*. W oparciu o ten dokument IZRPO WO opracuje strategię komunikacji, która będzie podstawą prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych wspierających realizację Programu⁸. Strategia zawierać będzie elementy wymienione w pkt. 4 załącznika XII do Rozporządzenia ogólnego. Celem głównym strategii komunikacji RPO WO 2014-2020 będzie podniesienie świadomości mieszkańców regionu i instytucji odnośnie znaczenia Programu dla rozwoju województwa, zwiększenie ich aktywności w zakresie pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych oraz uzyskanie akceptacji dla efektów ich wykorzystania. Cel ten realizowany będzie poprzez:

- zapewnienie przejrzystości procedur wdrażania Programu;
- upowszechnianie korzyści płynących z realizacji Programu;
- wsparcie beneficjentów w procesie pozyskiwania środków;
- stałe podnoszenie wiedzy i kompetencji osób zaangażowanych w proces zarządzania, informowania i wdrażania Programu.

Efektom realizacji powyższych założeń będzie zapewnienie maksymalnego wykorzystania środków unijnych, dostępnych dla województwa opolskiego, podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności beneficjentów w zakresie korzystania z dostępnej pomocy, a także zwiększenie świadomości publicznej na temat udziału UE w rozwoju regionu i kraju. Ponadto celem programowanych działań będzie ukierunkowanie ich na wymiar wartości dodanej pomocy wspólnotowej, m.in. poprzez tworzenie i upowszechnianie skutecznego oraz trwałego przepływu informacji dotyczących RPO WO 2014-2020, łącznie ze wskazaniem wkładu finansowego w ramach EFRR i EFS. Ponadto IZRPO WO przygotowywać będzie roczne plany działań będące dokumentami wykonawczymi dla strategii komunikacji. Strategia ta będzie omawiana i zatwierdzana przez KM RPO WO (art. 110 ust. 2 lit. d) Rozporządzenia ogólnego). IZRPO WO, co najmniej raz w roku będzie informować KM RPO WO o postępach w realizacji strategii komunikacji i o ocenie jej wyników.

IZRPO WO i beneficjenci podejmować będą niezbędne działania informacyjne i promocyjne skierowane do ogółu społeczeństwa dotyczące operacji wspieranych w ramach Programu. Poza IZRPO WO w prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w ramach strategii komunikacji będą zaangażowane m.in. IP II, Związek ZIT. Ponadto IZRPO WO będzie prowadzić działania informacyjne i promocyjne RPO WO 2014-2020 we współpracy z partnerami, w tym m.in. z właściwymi organami regionalnymi, lokalnymi, miejskimi oraz innymi władzami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi, podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, centrami informacji europejskiej, przedstawicielstwami KE w Polsce, instytucjami edukacyjnymi i badawczymi. W oparciu o doświadczenia zgromadzone na przestrzeni lat 2007-2013 w województwie opolskim kontynuowane będzie zintegrowane podejście do polityki komunikacyjnej funduszy europejskich. Sprzyjać temu będą nowe rozwiązania w zakresie programowania i wdrażania wprowadzone w latach 2014-2020, a zwłaszcza dwufunduszowość RPO WO 2014-2020. Połączenie w ramach jednego Programu środków pochodzących z dwóch funduszy, tj. EFRR i EFS usprawni realizację zintegrowanych, komplementarnych i efektywnych działań informacyjnych i promocyjnych funduszy europejskich w województwie opolskim.

⁸ Strategia komunikacji dla RPO WO 2014-2020 będzie uzgadniana i akceptowana przez IK UP w zakresie zgodności ze wspólną strategią komunikacji oraz wytycznymi.

Zarządzanie finansowe

Na potrzeby finansowania Programu w ramach budżetu państwa wyodrębniono budżet środków europejskich, z którego dokonywane będą płatności na rzecz beneficjentów w kwocie odpowiadającej przyznanemu dofinansowaniu UE. Wysokość alokacji przeznaczonej na RPO WO 2014-2020 określona została w UP, natomiast szczegółowe informacje dotyczące zarządzania finansowego stanowią przepisy Rozporządzenia ogólnego odpowiednio art. 129 i następane.

Generalną zasadą dokonywania przepływów finansowych w perspektywie 2014-2020 będzie wyłączenie instytucji systemu wdrażania (tj. IZRPO WO/IP II) z systemu przepływów środków unijnych. Instytucją dokonującą płatności w odniesieniu do środków europejskich w części odpowiadającej finansowaniu EFRR oraz EFS na rzecz beneficjentów będzie Bank Gospodarstwa Krajowego. Przepływy finansowe na rzecz beneficjentów będą dokonywane na podstawie przekazanych do BGK zleceń płatności wystawionych przez IZRPO WO /IP II. W przypadku środków na realizację projektów Pomocy Technicznej, które ujmowane są w ustawie budżetowej oraz podlegają refundacji z KE, środki refundacji i/lub zaliczki na rzecz beneficjentów, przekazywane będą przez IZRPO WO. Środki przeznaczone na finansowanie projektów RPO WO 2014-2020 w zakresie środków europejskich oraz krajowych pochodzących z budżetu państwa ujmowane będą w ustawie budżetowej na dany rok. Ponadto, w odniesieniu do projektów finansowanych ze środków EFS, źródłem współfinansowania krajowego, oprócz środków z budżetu państwa, będą mogły być środki pochodzące z funduszy celowych (Fundusz Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych). Środki pochodzące z funduszy celowych nie będą częścią systemu przepływów finansowych IZRPO WO/IP II. W odniesieniu do projektów finansowanych z EFRR, dofinansowanie udzielane będzie w formie refundacji poniesionych i udokumentowanych wydatków kwalifikowanych, a także w formie zaliczek na poczet przyszłych wydatków. Natomiast w przypadku projektów finansowanych z EFS, dofinansowanie udzielane będzie w formie zaliczek na poczet przyszłych wydatków. Zlecenia płatności przygotowywane będą w oparciu o zweryfikowany wniosek o płatność przekazywany przez beneficjenta, z którym zostanie podpisana umowa/podjęta decyzja o dofinansowanie projektu.

Wydatki kwalifikowane poniesione przez beneficjenta rozliczane będą na podstawie wniosku o płatność złożonego do IZRPO WO/IP II. Na podstawie zweryfikowanych przez właściwą instytucję wniosków o płatność sporządzane będzie zestawienie wydatków (w tym zagregowane wartości oraz dane z poszczególnych projektów) i przekazywane do IZRPO WO, która w oparciu o otrzymane dane oraz wnioski o płatność zweryfikowane w ramach zadań IZRPO WO sporządzać będzie deklaracje i zestawienia wydatków wraz z wnioskiem o płatność okresową i przesyłać do KE. W okresie finansowym 2014-2020, wprowadzona zostanie zasada n+3 dla całego okresu programowania, z wyjątkiem zobowiązań z 2014 r. Kolejną zasadniczą zmianą w porównaniu z perspektywą 2007-2013 będzie wprowadzenie procedury rocznego rozliczania z KE. Komisja na realizację Programu przekazywać będzie zaliczki:

- początkowe – w latach 2014-2016, które przekazywane będą co roku w wysokości 1% alokacji Programu;
- roczne – w latach 2016-2023, które przekazywane będą w kwotach stanowiących następujące wartości procentowe alokacji Programu: 2% dla 2016 r., 2,625% dla 2017 r., 2,75% dla 2018 r., 2,875% dla 2019 r. oraz 3% w latach 2020-2023.

Pozostałe płatności z KE przekazywane będą w formie płatności okresowej, poprzez którą zrefundowane zostanie 90% kwoty należnej z wniosku o płatność oraz w formie płatności końcowej. Wprowadzono także dwa okresy rozliczeniowe:

- rok księgowy – od 1 lipca roku n do 30 czerwca roku n+1;
- rok finansowy – od 1 stycznia do 31 grudnia roku n.

Podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, o której mowa w art. 120 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego, są całkowite wydatki kwalifikowane.